Hukuk Bölümü 2013/1796 E. , 2013/2004 K.

- **506 SAYILI SOSYAL SIGORTALAR KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINDAN KAYNAKLANAN 13.01.2012 GÜN VE 2007/012472 SAYILI ÖDEME EMRININ IPTALI ISTEMIYLE AÇTIĞI DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : E.Y.

Vekili : Av. K.A. (İdari Yargıda)

Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Vekili : Av. H.H.G.C.

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde özetle; 2004 yılı Aralık ayından itibaren 2006 yılı Ağustos ayına kadar toplam 19 ay süreyle Kurgu Deri Sanayi ve Ticaret Ltd Şti'nde işçi olarak çalıştığını, 2006 yılı Ağustos ayında bu şirketten ayrıldığını, şirketin 2007 yılında iflas ederek yöneticileri ve ortaklarının kaybolduğunu, çalıştığı dönemde normal işçi olarak çalışmasına rağmen şirket adına Gümrükte ancak şifre ile işlem yapılabildiği için, şifrenin de sadece şirkette müdürlük yetkisine sahip çalışanlara verilmesi nedeniyle 12 Ocak 2005 tarih 6218 sayılı Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanarak Gümrük İşlemlerinden Sorumlu Müdür olarak yetkilendirildiğini, Gümrükte işlem takip etmekten başka şirkette hiçbir yönetim ve yetkisinin olmadığını, şirketin parasal konularında yetkili olmadığını, şirketin borçlarını ödeme yetki ve görevi olmadığını, sadece Gümrük işlemlerinden sorumlu Müdür olduğu halde SGK tarafından bu müdürlük görevinin yanlış yorumlandığını, her hususta yetkili olduğu zannedilerek şirketin geçmiş yıllarda çalıştırdığı personelin SGK prim borçlarının ödenmemesi nedeniyle 2007/012471, 2007/012470, 2006/010447, 2006/011316, 2006/011313, 2007/012472, 2007/013474, 2005/010307, 2008/010709 takip numaralı ödeme emirlerinin gönderildiğini, ödeme emirlerinin hiçbirinin kendi adına düzenlenmediğini, şirket ortakları Fethi Dikkaya ve İftar Dikkaya adına düzenlendiğini, sonra kalemle çizilerek kendi adının yazıldığını, davalı kurumun şirket ortaklarını ve yetkililerini bulamayınca borcu kendisine yönlendirmek istediklerini iddia ederek, şirketin borçlarından sorumlu olmadığından ödeme emirlerinin iptali ile prim borçlarından sorumlu olmadığının tespitine karar verilmesi istemiyle 08.02.2012 tarihinde adli yargıda dava açmıştır.

Davalı kurum vekili cevap dilekçesi ve yargılama oturumlarındaki beyanlarında özetle; SGK Başkanlığı Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü İhtilaflı Primler Daire Başkanlığınca davacının görev yaptığı dönemlerde tahakkuk eden Kurum alacaklarından "Müdür" sıfatıyla sorumlu olduğunun bildirildiğini, limited şirket müdürlerinin görev yaptıkları süre içerisinde tahakkuk eden şirket borçlarının tamamından Kuruma karşı şirket tüzel kişiliği ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olduklarını, Kurumun işlemlerinde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığını açıklayarak idari para cezasına ilişkin ödeme emirlerinin iptali yönünden idari mahkemelerinin görevli olması nedeniyle bu ödeme emirlerine ilişkin davalar yönünden görevsizlik kararı diğer ödeme emirleri yönünden ise davanın esastan reddine karar verilmesini talep etmiştir.

BOLU İŞ MAHKEMESİ : 22.01.2013 gün ve E:2012/57 K:2013/27 sayılı kararında, 2006/011316 ve 2007/012472 takip nolu idari para cezalarına ilişkin itirazı inceleme görevinin 5510 sayılı Yasa'nın 102. Maddesi gereğince İdare Mahkemelerine ait olduğu gerekçe gösterilerek, 2006/011316 ve 2007/012472 takip nolu idari para cezalarına ilişkin ödeme emirlerinin iptali yönünden yargı yolu nedeniyle davanın usulden reddine, diğer ödeme emirlerine ilişkin olarak açılan davaların tefrikine karar verilmiştir.

Mahkemece verilen görevsizlik kararı temyiz edilmeksizin kesinlenmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı gerekçelerle 2007/012472 takip nolu ödeme emrinin iptali istemiyle 28.06.2013 tarihinde idari yargıda dava açmıştır.

SAKARYA 1. İDARE MAHKEMESİ: 26.08.2013 gün ve E:2013/694 K:2013/820 sayılı kararında "... 5510 sayılı Kanun ile 5502 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri mukayese edildiğinde; sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin olarak sadece 5510 sayılı Kanun uyarınca tesis edilen cezai işlemlere karşı İdare Mahkemelerinin görevli olduğu; cezai işlemler haricindeki diğer tahakkuk işlemleri ile (para cezaları dahil) bütün kurum alacaklarının tahsiline ilişkin uyuşmazlıkların kanun koyucu tarafından iş mahkemelerine tevdi edildikleri görülmektedir.

Bu durumda; bakılmakta olan davanın konusunun para cezası olmadığı, para cezasının tahsiline ilişkin ödeme emri olduğu görüldüğünden; 5502 sayılı Kanun uyarınca Kurum alacağı olduğu açık olan para cezasının tahsiline ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözüm yerinin adli yargı bünyesinde yer alan İş Mahkemeleri olduğu sonucuna varılmıştır..." gerekçesiyle 2577 sayılı Kanun'un 14. Maddesinin 3/a bendi ve 15. Maddesinin 1/a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar verilmiş ve verilen bu karar itiraz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekilinin olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunulması üzerine; dilekçe ve dava dosyaları Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan Akarsu ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 30.12.2013 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Davacı vekili tarafından; 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli ve idari yargı yerleri arasında görev uyuşmazlığın doğduğu, idari yargı dosyasının mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ve Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu uyarınca verilen idari para cezasından kaynaklanan 13.01.2012 gün ve 2007/012472

sayılı ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesinin 9.5.2007 gün ve 5655 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile Değişik 4. fıkrasında, "İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî para cezası kesinleşir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idarî para cezalarına karşı Kuruma itiraz etme veya yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak, Kurumca itirazın reddedilmesi veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörtte birlik ceza tutarı, 80 inci madde hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir" denilmiş; 80. maddesinin yedinci fıkrasında ise, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir" hükmüne yer verilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, bu düzenlemelere göre, idarî para cezalarının ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk edeceği ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödeneceği veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebileceği, itirazın takibi durduracağı, Kurumca itirazı reddedilenlerin, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilecekleri nedeniyle tahakkuk aşamasında idare mahkemelerinin görevli oldukları, kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin, 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça belirtildiği gibi Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu sonucuna varmıştır.

Ancak, 506 sayılı Kanun'un yukarıda sözü edilen maddeleri 31.5.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde, "…İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Ancak Kurumca veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörttebirlik ceza tutarı, 89 uncu maddenin ikinci fıkrası hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir.

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir…" denilmiş; 88. maddesinde ise, "…Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz…" hükmü yer almıştır.

Öte yandan, 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır" denilmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Olayda, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Bolu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından; idari para cezasının tahsili amacıyla 6183 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi uyarınca davacı adına 13.01.2012 gün ve 2007/012472 takip no.lu ödeme emri düzenlenmesi üzerine, söz konusu ödeme emrinin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, söz konusu ödeme emrine karşı açılan davada, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, Bolu İş Mahkemesinin 22.01.2013 gün ve E:2012/57 K:2013/27 sayılı görevsizlik kararının, 13.01.2012 gün ve 2007/12472 takip nolu ödeme emrine ilişkin kısmı yönünden kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bolu İş Mahkemesinin 22.01.2013 gün ve

E:2012/57 K:2013/27 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ, 13.01.2012 gün ve 2007/12472 takip nolu ödeme emrine ilişkin kısmı yönünden KALDIRILMASINA, 30.12.2013 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.